

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. IV. An Concilij supra Papam superioritas ex hoc evinci valeat, quòd Pontifex Romanus possit à Synodo judicari & deponi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

76. **Primò.** Ex prædicto decreto Florentino extat manifestum, statui ibi Romano Pontifici potestatem regendi ac gubernandi universam Ecclesiam. Unde apertè evincitur auctoritas Papæ per Christum Iesum tradita supra universam Ecclesiam. Atqui Concilium quantumvis universale, quâ præcisivè saltem acceptum, sive quâ Corpus Hierarchicum vicario Christi Capiti contrapositum, non est majus universâ Ecclesiâ etiâ Hierarchicâ, quâ spectatâ sub præcisione sui Capitis Papæ. Quandoquidem ergo ex vi illius Florentini Decreti Papa habeat auctoritatem super universâ Ecclesiâ, sive Concilio Generali, Corpus Ecclesiæ Hierarchicum complectente, evidenter redditur hinc consequens, prædicti Decreti verba subsequenter non posse talem continere restrictionem, in vi cujus tollatur ea Papæ erga universam Ecclesiam auctoritas, nec adeo ipsi verbis exogitabilem esse restrictionem hujusmodi, quæ importet Concilij super Papam superioritatem. Quare dicendum est potius, verba subsequenter posita, & mox referenda, continere causalem seu demonstrativam rationem, quâ scilicet ostendatur, ea universam Ecclesiam gubernandi potestas à Decreto Florentino Papæ asserta habere fundamentum in actis Conciliorum Oecumenicorum, & SS. Canonum, perinde ac si diceretur, eo modo stare probatam illam Papæ respectu universæ Ecclesiæ auctoritatem, quo modo continetur in Concilio Oecumenico, & sacrorum Canonum fundamentis.

77. **Secundò.** Posito tamen, illa posteriora Decreti Florentini verba esse restrictiva, hæc nihilominus restrictio non potest habere locum in sensu per Elliesium efformato, ac si importaret Papæ respectu Concilij inferioritatem: cum alioquin apertè pugnarent cum ipsissimo decreto illo, quo statuitur Romano Pontifici auctoritas gubernandi ac regendi, adeoque superioritas respectu universæ Ecclesiæ, Hierarchicæ à Capite saltem mentaliter præcisum Corpus complectentis.

80. Quando porrò Bessarion in prædicta Synodo Sess. 9. supponebat; Ecclesiam Romanam, quantumque polleat facultate, minus tamen polere Synodo Oecumenicâ, & universali Ecclesiâ: manifestè constat, in hoc principio esse sermonem de Synodo per Papæ auctoritatem reddita formaliter Oecumenicâ. Cujus equidem jurisdictioni Matth. 18. est indefinita, sed omnino compar illi, quæ Matth. 16. soli Papæ fuit promissa. Altera dein Synodo completè ac integraliter simul & formaliter Oecumenicæ competens præminentia, est consummata in fidei definitionibus infallibilitas, quæ secundum nos in ordine ad convincendos protervos major est Papæ extra Concilium fœcientis auctoritate. De qua proinde intelligi potest illud Bessarionis principium.

81. **Tertiò.** Sive dispensationes fiant per modum auctoritativa declarationis, sive per modum particularis & aliqualis Canonum ac Decretorum

solutionis, non nisi ex causâ proportionatâ & rationabili in casibus specialibus faciendâ: certum tamen est, talem vim dispensatoriam fundari super auctoritate, superioritatis potius prærogativam, quàm inferioritatis subjectionem importante. At ipsemet Elliesius fateri compellitur, Summo Pontifici competere in casu, quo ipsa Synodus Generalis dispensare possit, super ejusdem Conciliaribus legibus, seu Decretis moralibus auctoritatem dispensatoriam, ex causâ proportionatâ & rationabili faciendam. Ex hoc ipso igitur fundamento nullatenus licet Concilij etiam Generalis super Papam superioritatem, sive Papæ respectu Concilij inferioritatem arguere.

§. IV.

An Concilij supra Papam superioritas ex hoc evinci valeat, quod Pontifex Romanus possit à Synodo judicari & deponi.

ARGUMENTUM I. Elliesij.

82. **Argumentatur I. Elliesius.** Romanos Pontifices in errores prolabi, gravibusque ac turpibus vitijs depravari posse. Aliunde verò constare, ab Ecclesiastica communione ejiciendos, & de Episcopatu deijciendos esse illos, qui vel in fide, vel in moribus peccant. Nec unum duntaxat superesse exemplum Episcoporum Romanorum, qui à Concilij propter hæresin, ac vitia judicati, damnati, atque etiam de Sede ejecti fuerunt. Sic namque Honorium I. à VI. Synodo cum cæteris hæreticis damnatum fuisse, licet mortuum. Quod si ergo Synodus potuit mortuum Pontificem anathemate percellere, multo magis potuisse eum, si vixisset, de Episcopatu deijcere.

83. Adhæc in Concilij Pisano, Constantiensis, ac Basiliensis, ut Conciliorum Patribus est visum, Romanos Pontifices fuisse depositos, aliosque in eorum locum subrogatos, qui ab universâ Ecclesia pro legitimis habitis sint.

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

84. **Primò.** Quoad causam deponendi Romanos Pontifices, alia est habenda ratio errorum in fide, alia verò depravationis morum; uti patet ex antecedentibus, ac dicitur in subsequenter. Papa equidem quoad personam suam privatam potest prolabi in hæresim, sicque fidei jacturam facere, indeque formâ essentiali Ecclesiæ destitutus, cum ipso factò desinat esse membrum Ecclesiæ, ipso etiam jure Divino perdit prærogativam Capitis Ecclesiæ, adeoque à Concilio declarari tunc potest, ipso jure Divino esse depositus. Posito igitur, Honorium I. incidisse in hæresim Monothelitarum, ex tunc adversus ipsum, charactere Capitis destitutum, omnino procedere potuit VI. Synodus.

85. Dum etiam stat dubietas de Papatu, neque hujus prærogativa prævalere, quò minus Papa dubius judicari possit à Concilio, in

ordine ad certum Ecclesiæ Caput præficiendum, atque hoc factum est in Concilijs Pisano & Constantiensi, non autem Basileensi; uti alias demonstratum fuit.

86. *Secundo.* Extra hos casus evidenter hæreseos, seu dubietatis de Papatu; dum quæstio est de moribus, neutiquam probare potest Elliesius, Concilio potestatem esse exautorandi, vel criminaliter judicandi Romanum Pontificem. Neque enim Concilij Italici sub Damaso epistola tertia ad Gratianum & Valentinianum destinata, & ab illo auctore hinc allata, favet ipsius intentio. Sic enim se habent hujus Epistolæ verba: *Memoratus frater Damasus, quoniam in sua causâ vestri tenet insigne iudicij, non fiat inferior, quibus, etsi æqualis est munere, prærogativâ tamen Apostolicæ Sedis excelet, ut iudicij publicis videantur esse subiecti, quibus sacerdotale Caput lex vestra submovit.* Numquid enim ex hisce verbis evidenter constat, Synodum illam agnovisse tantam Apostolicæ Sedis prærogativam, ut Episcopis, quibus munere seu caractere Episcopali esset æqualis, excelleret in tantum, ut nefas esset, ipsum fieri inferiorē, adeoque subdijudicio Episcoporum, dum ipsa etiam lex Imperatoria submoveret sacerdotale Caput à iudicij publicis, quibus merito subiecti essent Episcopi, Apostolicæ Sedis prærogativam inferiorem facere contententes? Potest equidem Summus Pontifex publicum etiam iudicium ipsorum quoque Imperatorum implorare, ad obtinendum prævalidæ defensionis brachium adversus obtractatores iniquos, ac dignitatis suæ invalores; quod fuisse cognoscitur Damasus, & obtinuisse, ut in sua causa Imperatorij teneret insigne iudicij. Potest etiam in hunc finem pro sui defensione compellere Synodum Episcoporum, seque ipsum dare iudicij Sacerdotum ad pensandam morum rationem. Quod Majorum etiam exemplo in cit. Epist. 3. firmatur, dum ibidem dicitur, *Episcopum Romanum, si Concilio ejus causa (ad præpotentem defensionem) non creditur, posse se apud Concilium Imperiale defendere: quemadmodum Sylvester Papa à sacrilegis accusatus; apud Constantinum Imperatorem sit prosecutus causam propriam.* Nunquid ergo dicere fas est, hos Pontifices ex jure subjectionis, vel potius ex causa defensionis, implorasse brachium præpotens Imperialis Concilij?

ARGUMENTUM II. Elliesij.

87. *Argumentatur secundo* iste Theologus. Rationa quidem apud Antiquos extare exempla, quibus constat, Romanos Pontifices ex causâ morum fuisse iudicatos à Concilijs, quia tunc temporis ad Episcopatum Romanum ij tantum promovebantur, quorum integra erat vita, moresque probati. Nihilominus tamen, cum aliquid in ijs reprehensione dignum erat, ceteros Episcopos Pauli Apostoli libertatem fuisse imitatos, qui Petrum minus rectè ad Evangelij veritatem ambulantem reprehendit. Sic ad Symmachi, qui quorundam accusabatur criminum, causam iudicandam, Regem Theodoricum in-

dixisse Synodum Italiæ: quâ quidem in Synodo causam Symmachi esse ventilatam, sed cum deficerent probationes, Concilium iudicasse, eum, quantum ad homines, immunem & liberum esse ab objectis criminibus. Verum equidem esse, fuisse tum nonnullos, qui existimarent, Synodum Italorum Episcoporum, utpote minorum & inferiorum Pontifice Romano, non habere de eo iudicandi potestatem. Ita ipsam Synodum initio Theodorico Regi duo suggestisse, quorum alterum erat, debuisse Synodum ab ipso Pontifice convocari; alterum erat, Romanum Pontificem nunquam subiacuisse Minorum iudicio. Et licet aliqui Minorum nomine intelligant laicos iudices, malle tamen se bonâ fide fateri, quod Synodus illa Minorum nomine intellexerit Episcopos: at cum Theodoricus affirmasset, Synodum celebrari consensu Romani Pontificis, causam ejus ibi fuisse ventilatam, Deoque dimissam, non ob defectum potestatis, sed ab defectum probationum.

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

In primis constat ex ipsomet adversario, Synodum illam duo supposuisse principia, quorum alterum erat, *Synodi convocationem subsistere non posse, nisi ex auctoritate Pontificis*, alterum erat, *Romanum Pontificem nunquam subiacuisse iudicio Minorum, id est, Episcoporum Papæ inferiorum.* Et si proinde ipsomet Symmachus Romanus Episcopus consensu suo suppleverit defectum auctoritativæ Concilij convocationis, sicque permiserit, causam suam ibi ventilari, non jam ex titulo superioritatis, sed voluntariæ permissionis, ipsa tamen Synodus hunc Pontificem dimittendo Divino iudicio, professâ est ipso facto defectum iudiciariæ erga Papam potestatis; cum, si hæc in se cognovisset, defensionibus probationibus, ipsum ex naturâ iudicij episcopali: absolvere debuisset, non remittere: vinum, & conscientiam iudicium. Annodius Synodi illius mentem explicans, sic ait in *Apologitico*: *Aliorum fortè hominum causas Deus voluerit per homines terminare, Sedis verò Apostolicæ Presulem suo sine quaestione reservavit arbitrio.* Cui egregiè consonat, quod Adrianus II. in Epist. intra Synodi VIII. actionem 7. lectâ scripserat: *Licet, iniquis, Honorio ab Orientalibus anathema sit dictum, sciendum tamen est, quia super hæresi accusatus fuerat, propter quam solùm licitum est Minoribus, Majorum suorum moribus resistere, vel pravos sensus liberè respicere.* Unde ipsomet Elliesius fateri compellitur, jam antiquitus fuisse persuasionem (licet eam vanam variè dicat) Romanum Episcopum iudicari non posse à Concilio propter mores, subditque, sufficere sibi, quod propter fidem deponi possit. Quare dum agitur de moribus pravis Romani Pontificis, correctioni equidem Evangelicæ & fraternæ erga Papam locus esse potest, non autem virgæ judicialiter coercitivæ, sicut etiam Paulus Apostolus Petrum non de aliquo veritatis Evangelicæ defectu, nec de mortifero quo-

ro quopiam reatu, sed de Gentilium ad fidem converforum ad grave Legalium jugum exemplis suis inductione indicet, ac venialiter duntaxat culpabili, fraternè cortipuit.

Sed pergit pro secundo Ellicius suam de Romanis Pontificibus propter corruptos mores per Concilia depositis thesin probare ab exemplo Ioannis XII. à Romano Concilio dejecti, ac Leonis IV. (verius dixisset Leonis VIII.) in eius locum subrogati. Addit idem auctor, Baronium quidem suscepisse Ioannis patrocinium, sed meritò esse rejiciendum, cum in hoc sit contrarius communibus Scriptorum suffragijs, quibus Leo Papa agnoscitur fuisse legitimus Pontifex. Verùm libenter damus Ellicio, Leonem VIII. esse reputandum inter legitimos Pontifices, cum illorum temporum Scriptores uno animo & ore istum agnovisse verum Papam, ipsimet quoque Baronius testetur, constetque ex varijs Bullis Pontificijs, reliquos etiam Pontifices vocasse eundem Prædecessorem suum, adeoque inter legitimos censuisse Papas. Imò Baronius Anno 1049. Brunonem Tulliensium Episcopum ad summam Sedem evectum appellans Leonem IX. tacitè inter legitimos Papas ponit Leonem VIII. quem in serie Romanorum Pontificum locat etiam catalogus Romæ, & postea Augusta Vindelicorum Anno 1623. exculus, in quo peculiariter notandum venit, unicum cum mensibus aliquot assignari annum Pontificatus ipsius, quem tamen anno 963. electum, testatur Baronius, obiisse diem anno 965. Unde patet Leonis VIII. annum primum in dictâ Romanâ tabulâ non computari in ipsius Pontificatu, sed hujus initium peti ab anno 964. quando Joannes XII. jam erat defunctus. Quibus ita constitutis, evidenter constat, ea, quæ in Cœtu Episcoporum Romæ gesta fuerant adversus Joannem XII. ita pro nullis & irritis habita fuisse, ut tamen subsistat, quòd Leo VIII. ex post facto meritò sit computatus inter legitimos Summos Pontifices: sicque omnimodè evanescit vigor argumenti Elliciani ex Concilio Romano adversus Joannem XII. nulliter decernente petiti.

ARGUMENTUM III. Ellicij.

90. Hic Auctor adducit tertio sententiam à Concilio Lateranensi anno 1112. celebrato in Paschalem II. latam, quâ, uti ait, tum Pontificis illius sententia de investituris est rescissa, tum ipse Pontifex à Synodo emendatus, & ad fidei professionem emittendam impulsus. Hinc ergo inducitur, se correctioni Concilij subjecisse his verbis: Porro scriptum illud, quod magnis necessitatibus coactus, non pro vita mea, non pro salute & gloria, sed pro solis Ecclesie necessitatibus sine fratrum consilio, aut subscriptionibus feci, super quo nullâ conditione, nullâ promissione constringimur, sicut pravè factum cognosco, ita pravè factum confiteor, & omnino corrigi, Deo prestante, desidero. Cujus correctionis modum fratrum, qui convenerunt, consilio, judicijque consensu, ne forte per hoc impostum detrimentum atiquod Ecclesie, aut animæ meæ præjudicium relinquatur. Quibus à Paschale dictis, subiungit

Ellicius sequentia. Nempe communi omnium favore laudatum est, ut Fratres omnes, qui donum à Deo sapientiæ, scientiæque perceperant, maturius super hoc consilium communi collatione susceperent, quid sequenti die per inspirationem Spiritus sancti sponderent. Die itaque sextâ, quæ & ultima Concilij fuit, fidei suæ veritatem sanctis Patribus per omnia congruentem, Dominus Papa Paschalis in audientiâ Concilij totius exposuit, asserens, se Scripturas sanctas Veteris & Novi Testamenti, & Concilia universalia veneranda suscipere, decreta Romanorum Pontificum, ac præcipue decreta Domini Papæ Gregorij, & B. Mem. Papæ Urbani. Quæ cum se probare, & semper probaturum esse, professus esset, in calce professionis Engolismensis Gerardus hanc scriptis sententiam recitavit: privilegium illud, quod non est privilegium, sed pravilegium, pro libertate captivorum & Ecclesie, à Domino Papa Paschali per violentiam Henrici Regis extortum, nos omnes in hoc Concilio cum eodem Papâ congregati, canonicâ censurâ, & Ecclesiasticâ auctoritate iudicio sancti Spiritus damnamus, & irritum esse judicamus, & omnino cassamus. Ex quibus prædictis Theologus Parisiensis infert sequentia, tum quòd Pontifex errare possit, tum quòd error ipsius corrigatur ac emendetur à Concilio: tum quòd modus correctio ipsi præscribatur à Concilio: tum quòd Pontifex se purget coram Concilio, fideique professionem sui purgandi causâ, emitat: tum denique quòd error Pontificis à Concilio damnetur & rejiciatur.

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

91. Haud negamus, Pontificem, quando non ex cathedrâ, sed per vim ac metum quippiâ æquitati ac Religioni dissonum agere compellitur, errare posse: sed punctum questionis tunc in eo se tenet: An Concilij iudicio extra causam hæreses, ex re perperam factâ subjiciatur? Quod ex prædicto exemplo minimè evinci, mox ostendimus.

92. Primo igitur anno Incarnationis Domini cæ 1112. 5. Calendas Aprilis celebrata est Synodus Lateranensis à Domino Paschali Papa in Basilica Constantiniana. Intrâ quam Synodum die 5. idem Pontifex narravit omnibus, qualiter ab Henrico Teutonicorum Rege cum Episcopis quibusdam, & Cardinalibus tam Presbyteris, quam Diaconibus, & cum magnâ tam Romanorum, quam aliorum, qui tunc secum convenerant, multitudine captus fuerit: quodque coactus sit contra deliberationem suam pro redemptione captivorum, pro pace populi, pro liberatione Ecclesie, ut supradicto Regi de investituris, quas sæpius prohibuerat, scriptum concessionis daret, & juramenta per Episcopos seu Cardinales fieri præceperit, quatenus nec de investituris deinceps cum inquietaret, nec in personam Regis anathema poneret; veluti hæc à Baronio recensita, sed ab Ellicio prætermissa sunt. Ex quibus proinde constat manifestè, illud Concilium Lateranense auctoritate Summi Pontificis aggregatum, sub ejusdem caractere

Ecc re Chri-

re Christi vicario suum obtinuisse vigorem. In hac ergo Synodo Papa privilegium vi & metu à se extortum, eo sine recensuit, ut de congruo remedio provideretur à Concilio non jam *acephalo*, sed per suum characterem auctorizato, in quo proinde res gesta fuit, uti in argumento Elliesij enarratur, sed perperam traducitur, ac si Papa ille Synodi iudicio sese subiecisset.

93. *Secundò* igitur ex illo Paschalis facto aliud non evincitur, nisi quòd Pontifex ille privilegij à se per vim ac metum extorti nullitatem commiserit Concilio non *acephalo*, nec sibi contraposto, sed per suam auctoritatem firmato, secumque consentienti, ad abolendum, & nullitatis coarguendum, & condemnandū privilegium inique obtentum à Rege Teutonicorum. Cùm proinde Papaid, quod ceu persona privata extra Cathedræ Apostolicæ spheram concesserat, ita remisit ad Synodum suo characterè insignitam, ut ipsemet Papacum Concilio fuerit iudex *authoritative* rescindens illud privilegium, haudquaquam hinc inferre licet Concilij super Papa superioritatem. Et licet is Pontifex se solo *ex sua Christi Vicariâ potestate supremâ* hoc facere potuisset; attamen quia ad confringendam Henrici Regis Teutonicorum proterviam, malignorumque calumnias retundendas, id minime suffecisset, ideo meritò confugit ad extremum illud Ecclesiæ medium *Math. 18.* ab ipso met Christo constitutum, ut Duo, scilicet Papa Christi vicarium gerens characterem, unâ & Prælati Ecclesiastici sub hoc nomine congregati ferrent sententiam rescissoriam privilegij illius in publicum S. Ecclesiæ dampnum emerfuri. In cuiusmodi aded illorum Duorum, Papæ & Concilij auctoritativo consensu, tametsi subsit prærogativa majoris quoad nos, in ordine præcipuè ad protervos convincendos, infallibilitatis: ex hac tamen majoritate minime evinci Concilij super Papam superioritatem, antehac fuit multimodè probatum. Et hinc jam univèrsa evanescunt corollaria, quæ in fine sui argumenti subintulit Elliesius.

94. Sed quid pro *tertio* hic Theologus probare nititur ex Concilio VIII. sequenti canone 21. ita se habente. *Si quis tantâ efferatus audaciâ, quemadmodum Photius & Diocorus, sive scripto, sive sine scripto insanas quasdam contra Cathedrâ Coriphæi Apostolorum Petri audeat jactare, eandem atque illi sententiam damnationis subeat. Si quâ verò Oecumenica collectâ Synodo, de Romana etiam Ecclesiâ controversia extiterit, licebit cum decenti reverentia de proposita questione veneranter percontari, responsumque admittere, & sive juvari, sive juvare, non tamen impudenter contra senioris Romæ Pontificem sententiam dicere. Quem proinde Canonem Elliesius discutiendo negat, verbis postremis à Synodo VII. adimi Concilio potestatem judicandi de Episcopo Romano, utpote verbis præcedentibus jam concessam, sed caveri, ait, ne impudenter & audaciter privati Episcopi, quales erant Photius & Diocorus, sententiam in Pontificem dicant. Verùm quâ ratione fas erat Elliesio, Canonis illius verba priora detorquere, ac si Synodus VIII. sub il-*

lis fecisset Concilio potestatem judicandi de Episcopo Romano, cùm tamen ijs verbis aliud non contineatur, nisi ut damnationis sententiæ obnoxij sint, qui insanas contra Apostolicam Petri Cathedrâ audent jactare? Et quia in verbis posterioribus, dum intrâ Oecumenicam Synodum oritur controversia de Romana Ecclesiâ, plus non conceditur, nisi ut liceat veneranter percontari, & juxta causæ statum seu juvare Romanam Ecclesiâ, seu ab hac juvari, quomodò hinc potuit fieri illatio, ac si Synodus illa VIII. judicariam super Romano Pontifice potestatem, Concilio Oecumenico attribuisset? Si verba Canonis sincerè ac integrè expendantur, in aperto est, ita inter se conferri, quòd circa Romanam Ecclesiâ veneranter liceat percontari ad effectum juvandi, ut si ulterius procedatur ad ferendam sententiam adversus Romanum Pontificem, id redarguatur impudentiâ, quæ tamen procal abesset, si Concilium etiam *acephalum*, nec dicam Oecumenicum, haberet super Papâ superioritatem.

Caput V.

Refelluntur Exceptiones Elliesianæ oppositæ nonnullis argumentis, quibus probatur Papæ super Ecclesiâ, seu Concilium *acephalum* superioritas.

POTiora hujus instituti argumenta hic præmittuntur ab Elliesio, ejusque proinde exceptionibus haud eliduntur, sed intacta relinquantur in suo vigore. Ad cuiusmodi aded fortiores probationes in antecedentibus politas Lectorem remittimus.

S. I.

Eliduntur exceptiones Elliesij oppositæ S. Scripturæ textibus ex Luca 12. & Ioan. ultimo desumptis.

AD Papæ super Ecclesiâ seu Concilio *acephalo* superioritatem ostendendam, inducit Bellarminus sequentem ex Luca 12. cap. textum Evangelicum; *Quis putas, est fidelis servus & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam? Hunc enim locum intelligunt Patres etiam de Pontifice Romano, juxta sententiam Hilarij Diaconi in commentarijs Epistolarum Pauli, Rectorem Ecclesiæ, seu Domus Dei, esse Romanum Pontificem. Sicut enim Episcopi particulares sunt Oeconomi in suis Ecclesijs, ita Episcopus Romanus est oeconomus summus in univèrsa Ecclesiâ. Quemadmodum igitur Episcopus ita est super familiam suam, ut non possit ab eo judicari & puniri, sed à solo direttore Domino, sic pariter sentiendum est de Romano Pontifice respectu Universalis Ecclesiæ.*

Exceptio Elliesij.

Excipit hic Auctor primò. Præfacta S. Scripturæ verba non intelligi de solo Romano